

# SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 16 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 10 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljati velja 1 gid. 20 kr. več na leto.  
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedele in praznikov, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 156.

V Ljubljani, v petek 10. julija 1896.

Letnik XXIV.

## Poldnevni pouk v ljudski šoli na deželi.

(Govoril poslanec Pfeifer dne 8. julija v deželni zboru Kranjskem.)

Ustrezaje željam mnogoštevilnih starišev na deželi stopi konservativna stranka pred slavni deželni zbor s predlogom gledé poldnevnega pouka. Meni pripada nalog, utemeljevati ta predlog, kar storim s sledečimi opazkami.

Povabil bi Vas, gospoda moja, ob šolskem dnevu, da bi prišli na prijazno Dolenjsko, bodisi v Kostanjevico, Krško ali drugo mesto, trg ali večjo vas in videli po ulicah pohajati ali na pragih posedati male otroke tisti čas, ko domačini hité k obedu. Če kateri tujec takrat pride v tak kraj in vidi ta prizor, radovedno vpraša, kaj to pomeni in zakaj otroci ob času obeda posedajo po hišnih pragih in po klopih pred hišami? Odgovorilo se mu bode, da so to vnani šolarčki, ki so prišli zjutraj jedno uro ali še dlje od doma v šolo in kateri čakajo, da se popoldne zopet prične pouk, ker je predaleč, da bi hodili domov in se zopet vrnili v šolo — tisti ubogi šolarčki, za katere v šolskem kraju ni pogrnjena nobena miza.

Lakota se tem revčkom na obrazu bere in gledé te žalostne podobe, katera se ob šolskem času dan za dnevom ponavlja na deželi, kjer je celodnevni pouk, je pač vprašanje umestno, ali ima učna uprava pravico zahtevati, da radi celdnevnega pouka strada šolska mladina ravno tisti čas, ko se v rasti razvija in ko hrano najbolj potrebuje.

In, ali je celdnevni pouk važnejši nego zdravje in blagostanje cele generacije? Oddaljeni šolarji morajo že po 7. uri zjutraj odhajati od doma, da pridejo pravočasno v šolo in se udeležé pouka od 9. do 12. ure. Ko opoldne preneha pouk in prihaja čas obeda, za vnane šolarje ni pripravljeno kosilo, sem ter tja dobivajo nekateri šolarji nekaj hrane

pri usmiljenih ljudeh. Drugi med tem povžijejo kosček kruha, če ga že niso prej pojedli, da potem opoldne nimajo kaj prigrizniti ter s praznim želodcem prihajajo popoldne v šolo, — kakšno vrednost, kakšne vspehe zamore imeti ta pouk pri otrocih, katerim se radi lakote skoraj črno pred očmi dela, tega mi pač ni treba razpravljati.

Po dokončanem popoldanskem pouku vračajo se otroci iz šole ter pridejo zlasti ob zimskem času večkrat v trdem mraku domov in včasih zaspé utrujeni, ne da bi čakali večerje.

Taki otroci, ki so zjutraj zapustili očetovsko hišo in se zvečer vrnili domov, ostanejo torej 10 do 12 ur brez tople hrane, včasih celo do prihodnjega jutra.

Glavna hrana opoldne je navadno topla jed; o tistem, ki opoldne ni živil tople hrane, se navadno reče, da je stradal. Ubogemu šolarju pa naj zadostuje za celi dan suhi kruh, o katerem zdravnik sodi, da prehiteno življenje škoduje otrokom in nedoraslim sploh.

Celodnevni šolarjem nalaga se torej tista kazen, s katero se hudodelnikom včasih poojstruje kazen zopora; ubogi šolar, ki ni nič zakrivil, ki je nedolžen, se tako oistro kaznuje, da mora stradati, med tem ko malopridneži v zopora opoldne navadno dobivajo toplo hrano.

Državna oblast, ki glavo šolske mladine tolikrat nasiti s preobilno duševno hrano, se za telesno hrano, za želodec šolarjev, za njih krepki telesni razvoj malo zmeni; sicer razni javni organi takoj zagledajo vsako še tako malenkostno zdravstveno ali drugo napako pri šolskih poslopih in jo odstranijo, ne odpravijo pa vpijočega nedostatka stradajočih šolarjev, kar bi se kaj lahko zgodilo z vpeljavo poldnevnega pouka.

Poldnevni pouk omogoči, da zjutranji šolarji lahko pridejo domov k obedu, popoldanski pa v

šolo po obedu, torej ne stradajo niti jedni, niti drugi.

Gledé kmetijstva in blagostanja starišev šolo obiskajočih otrok je poldnevni pouk velicega pomena, neprecenljive vrednosti. Kmetovalcu se sedaj slabo godi ne samo v naši državi, ampak po celem Evropi. Njegov položaj zlasti v nekaj vinorodnih, sedaj opustošenih krajih je malo da ne obupen: dohodki se zmanjšujejo, plačila pa naraščajo. Posestnik si mora izdatke v svojem gospodarstvu omejiti, mora večkrat trpeti pomanjkanje neobhodno potrebnih stvari, mora si odreči posle, mora delati od ranega jutra do pozne noči, pristopiti morajo tudi njegovi otroci, katerim ni treba dajati plačila — vsaj je vsakemu znano, da pomagajo otroci doma kot pastirji, kot varuhi majhnih otročičev, pri raznem delu na polju, v vinogradu itd., s tem prihranijo starišem mnogo izdatkov in plačil za pastirja, za dekle itd.

Pri celdnevem pouku pa odpade ta pripomoč, ki bi bila za otroke priročno, pri čem pride v poštev tudi važni etični moment: dotični otroci čez dan skoraj nikoli niso pri svojih stariših, stariši nimajo dovolj prilike opazovati slabe navade in napake svojih otrok, otroke poučevati in jih posvariti, taki otroci navadno niso tako dobro odgojeni, kakor drugi, ki so vsaj pol dneva doma pod nadzorstvom in v bližini svojih starišev, da se jim in očetovi hiši ne odtujijo v tej meri, kakor otroci, ki nimajo te sreče, da bi vsaj pol dneva bili pri svojih stariših.

Otroci pripomorejo pri domu ali pri kmetijstvu starišev, ki težko pričakujejo, da otroci toliko dorastejo, da jim doma kaj pomagajo.

Vse te in druge razloge je stara (vormärzliche) učna uprava v poštev jemala s tem, da je za okolico in za manjše trge upeljala poldnevni pouk kot redni tam, koder bi celodnevni pouk na kvar bil kmetijstvu in industriji.

## LISTEK

Iz Wörishofen-a,

dne 30. jun.

(Dalje.)

VIII.

Nebo se nas je usmililo. Danes vendar jedenkrat dan, kakor se spodobi sredi poletja. Vse Kneippjanstvo se je zgodaj dvignilo na noge in razpršilo po okolici. Nekateri zagrizene pristaše Kneippovega sistema sicer ne ustavi nobeno vreme: ob petih zjutraj ali še prej se spustijo na več bosenog na obilgato promenado po rosní travi, bodi dež ali solnce. Kneipp dovoljuje za to le četrt do tri četrt ure. Malokdo se drži te kratke dobe, po dve uri letajo po travi, zato ni čuda, ako ta ali oni vjame kaj v nos, grlo ali kam drugam. Zastonj Kneipp svari, ne pretiravati; nekateri se ne zmenijo, meneč, čim več tem bolje.

Poznam jih, ki so bili tu že dobro ozdraveli; valed nepazljivosti se jim je bolezen povrnila. Danes pa je zaželeno solnce vse izvabilo na plano. Visoka gospoda si je najela voz in se peljala v Türkheim, v Mindelheim ali kdo vé kam; Kneippovci nižje vrste smo ubrali pot v bližnje kraje, po travnikih

in gozdih. Tu pa tam je kaka lopa, kjer se dobijo Kneippove okrepčave: sladko in kislo mleko, medica, „toppenkäs“, pa tudi izvrstna bavarska piva. Apropos! Veste, koliko se na Bavarskem piva izpije? Povprek pride na glavo, vstevši žene in otroke, po 240 litrov. Pivovarski hlapci v Monakovem imajo vsakdanji kontingent 24 litrov.

Naj povem, kar sem opazil na svojih sprehodih. Nekoliko o kmetijstvu. Kmetje so tu premožni, imajo velika posestva in rodovitno zemljo. Po vseh dvoriščih z malo izjemami sem videl „göppel“, ki jim goni kmetijske stroje, slamoreznico in mlatilnico. Travniki so obraščeni z visoko gosto travo, skoraj polovico detelje vmes. Koder je močvirje, podzemeljske cevi odpeljavajo vodo v jarke, ki so vse križem vrezani. Drenaža je nekaterim travnikom zelo koristna. Gnojé močno tudi z umetnim gnojem. — Živino imajo lepo, veliko. Tako močnih in rejenih konj je malo na Kranjskem — če izvzamem Gorenjsko — kakoršne imajo na Bavarskem. Pa tudi treba je taci, kajti oral je tukaj težka, zemlja ilovnata, sive barve. Tudi krave sem videl lepe, visoke rasti, krepke postave.

Gozde zelo kultivirajo. Videl sem mnogo novih nasadov. Smreke so meter od tal namazane v kolo-baru s črno mažo v obrambo proti škodljivemu mr-

česu („Nonne“), ki je pred tremi leti opustošil mnogo gozdov.

Na hišah in po vrteh na visocih kolih visé valilnice za škorce, ki je tu zelo priljubljena, nekako domača ptica. Po deset skrinjic sem štel pri jedni sami hiši. Pa tudi vrača ljudem ptica prijaznost in naklonjenost, ker pozoblje vso golazen na polju. Kjer so pokosili travo, so cele jate škorcev posedale zdaj tu zdaj tam in sproti pobrale črve in kobilice. Škoda, da se pri nas ne naseli ta toli koristna in domača ptica.

Reči smem, da je kmetijstvo, kolikor sem mogel splešno ogledati, tukaj na višji stopinji, kakor pri nas, akoravno tudi na Kranjskem zadnja leta precej napredujemo.

Kaj pa ljudstvo bavarsko? Zdravo, krepko je in pobožno, katoliški cerkvi zvesto udano. Pozdravljajo te z „Grüess Gott!“ Fantje so širokih pleč, močni in bojaželjni. Vojaštvo bavarsko je na dobrem glasu in v nemško-francoski vojni so baje pruski generali samo bavarske polke postavili v prednje kolone, da so zgrabili Francoze in večkrat odločili zmago. Ob nedeljah se mladina rada stepe in če kdo mirno v kakem kotu čepi, ga zaničljivo zbadajo: „Was, so nobel, net mitraufen?“ Preprosto ljudstvo je težko razumeti, tako čudno nemščino govore. „S“ pred



Prejšnji šolski zakon privoščil je torej to olajšavo (poldnevni pouk) kmetijstvu in industriji, sedanj pa jo dovoljuje samo za industrijo v § 9, ki določuje, da pri tovarnah se ima podučevati najmanj 12 ur na teden, ki se imajo enakomerno razdeliti na posamezne dneve mej 7. uro zjutraj in 6. uro zvečer, izvemši opoludansko uro.

Ce za tovarniške šolarje zadostuje 12 ur pouka na teden, katerih 12 ur še toliko ne šteje, kakor poldnevni pouk, ki bi trajal 16—18 ur na teden, potem ni tehtnega razloga, po katerem bi se ne upeljal poldnevni pouk na deželi v tistih krajih, kjer se nahajajo oni pogoji, katere zahteva današnji predlog.

Imamo mnogo razumnih gospodarjev, obrtnikov, ki so pred letom 1870 obiskovali poludnevno šolo in si pridobili potrebno znanje v branju, računstvu, v pisanju. — kar spričuje, da se tudi pri poludnevem pouku zamore priučiti takih znanostij, katere zahteva vsakdanje življenje na deželi.

Poleg razlogov, katere sem navajal za poldnevni pouk, pride v poštev tudi prihranitev ali vsaj omejitev rastočih stroškov za šolske potrebščine, za zgradbo novih in razširjenje obstoječih šol itd. kar sem že pretresaval v tej visoki zbornici pri priliki, ko sem zagovarjal poludnevni pouk na deželi. Torej ta razlog, kakor tudi to, da je dež. zbor (kompetenten § 75. drž. šol. zak. in § 21. šolske novele) opravičen sklepati določbe v smislu današnjega predloga, danes radi prekratkega časa, ki nam je še na razpolaganje, le mimogrede omenim.

S temi opazkami sklepam utemeljevanje in prosim, da slavni deželni zbor izroči predlog upravnemu odseku v pretres in poročanje.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

**Zmaga protisemitov v Florisdorfu.** V novi mestni občini so se vršile minule dni občinske volitve za tretji razred. Kakor povsodi, koder je liberalna klika izgubila nekdanjo moč in puhlo slavo, se je tudi tukaj zvezala s socialistično stranko, da bi prodrli s kompromisnimi kandidati. Liberalci in socialni demokrati so napeli vse moči, da bi preprečili zmago pravih ljudskih prijateljev in tako štedili niti denarja, niti truda in psov, da bi dosegli svoj namen. Volitev je trajala skoro tri dni; še-le včeraj zjutraj je bil objavljen vspeh volitev, ki je pa najjasneje pokazal, da nova mestna občina Florisdorf hoče posnemati vzgled glavnega mesta in ne mara biti pod jarmom židovsko-liberalnih izkoriščevalcev. Zmagali so na vsi črti protisemitski kandidatje. Od 1547 volilcev je prišlo na volišče 1206 in od teh so dobili protisemitski kandidatje povprečno 650 glasov, mej tem ko je odpadlo na nasprotne kandidate povprečno le 500 glasov. Socialno-demokratični kandidat je dobil 524 glasov. Ko je bil objavljen vspeh te dolgotrajne volitve, so krščanski volilci navdušeno pozdravljali svoje dobre voditelje ter slavili dan zmage pri prvi volitvi v novi občini. — Skoro istodobno se je vršila občinska volitev v Alt-Jedlesee, pri kateri so ravno tako prodrli krščanski socialisti.

„t“ spreminjajo vesploh v „š“, n. prim. „bisch“, „Chrischt“.

Narodne noše v tem kraju nisem videl, razven kakega zelenega klobuka s širokimi krajevci in pero zadej. Moda povsod izpodriva nekdanje običaje, vse se po mestno nosi, kmečke žene in dekleta imajo ob nedeljah na glavi gosposke klobuke — znak časa!

Vrnivši se s sprehoda sem pohajkoval po Wörishofnu iz ulice v ulico. Ulice imajo v novjšem času svoja imena, kakor po mestih. Ni hiše brez napisa. Hotel, Restaurant, Pension, Villa, Billiger Mittagstisch, Kurgemässe Küche, Kraftbrot-Bäckerei, Milch- und Käsegeschäft itd., povsod seveda je zraven Kneippovo ime. Hrana, obleka, obuvalo, celo papir in smodke, vse je „Kneippisch“.

Našel sem vmes marsikaj praktičnega. Na pošt-nih nabiralnicah je zaznamovan čas, kedaj se iz-praznujejo, ob katerih urah dopoludne in popolu-dne. Postilijoni po deželi imajo uniformo, na poštnem vozu je zadej pribita skrinjica, da ljudje po vaseh, kjer ni poštne urada, lahko noter vržejo kako pismo ali dopisnico.

Beračev ni na Bavarskem, da bi po cestah ljudi napadali in po hišah nadlegovali. Čital sem napis na tabli: „Beračiti prepovedano. Kazen ali

Te prekrasne vzglede bodo posnemale tudi ostale nižjeavstrijske občine in se na ta način cela kronovina otresla tujega oderuškega nasilstva. Nižjo Avstrijo naj pa posnemajo ostale avstrijske kronovine in židovskemu liberalizmu je odklenalo v Avstriji.

**Večina zagrebškega mestnega zastopa** je minuli ponedeljek zopet jasno pokazala, da v obilni meri simpatizuje z Mažari. V dotični seji se je vršila razprava o premembi imen nekaterih ulic. Hrvatski narodni mestni odborniki so odločno zahtevali, da se imenuje jedna ulica po Ante Starčeviću, trg pa da nosi ime nadvojvodinje Blanke, mažaronska večina pa je z vso silo ugovarjala ter zahtevala, da se imenujeta ta dva mestna dela po „zaslužnih“ gospodih Barozu in banu Hedervaryju. Akoravno so narodni odborniki temeljito dokazali nezasluge teh dveh mož za zagrebško mesto in hrvatski narod, je vendar prodrli predlog večine, ki je s tem sijajno pokazala, kako jo imajo v kleščah mažarski židje.

**Navodilo ogerskim škofom** ne da miru mažarskim židovskim liberalcem. Dunajska židinja „N. Fr. Presse“ priobčuje v včerajšnji številki fulminanten dopis iz „višjih cerkvenih krogov ogerskih“, v katerem neki židovski liberallec opisuje veliko nezadovoljnost mej „ogersko duhovščino“ radi zgoraj navedenega in v našem listu že objavljenega navodila, katero se je sestavilo v državni pisarni „pod direktnim vplivom iz Dunaja odhajajočega kardinala Agliardija“. Dopisun trdi, da je ogerska duhovščina že tako utrjena v patrijotičnem čutu, da je v njenem dosedanjem delovanju ne more ovirati nobeno navodilo, ker se ravna strogo po državnih zakonih. Konečno je pa naveden nastopni stavek: Nadaljni vzrok pa, čakati na vspeh navodila, obstoji v tem, da so naredbe ogerskih škofov glede discipline mej nižjo duhovščino popolno umestne in upravičene, kajti demagogična kaplanokracija, njeno delovanje v katoliški ljudski stranki vznemirja v obilni meri trezno misleče člane episkopata in je temu delu ogerskih škofov popolno jasno, da bi bila akcija kaplanov v poslanski zbornici v prvi vrsti nevarna avtoriteti škofov“. Mažarski židovski liberalci, iz katerih sredine je avtor tega dopisa iz „višjih cerkvenih krogov“, naj se le nikar preveč ne brigajo za avtoriteto katoliških škofov, to si bodo poslednji in njih zvesti somišljeniki vselej sami najbolje branili, in gotovo ne bodo prav ničesar na nji pridobili, ako jo zagovarjajo židovsko liberalne korifeje. Sicer pa je vsakemu popolno jasno, da se gre tukaj le za avtoriteto — židovskih liberalcev, katera bo brezdvomno veliko trpela, ko se prične ogerska duhovščina strogo ravnati po dotičnih točkah navodila. Ker se pa tiče ogerskih državnih zakonov, katerih se po mnenju dopisunovem zvesto oklepajo ogerski duhovniki, moramo povdarjati, da je ravno to jako žalostno, ker so sedanji zakoni tako v verskem kakor narodnem oziru na vsi črti naperjeni proti določbam katoliške cerkve. Dokler se toraj ti ne spremene, tako dolgo duhovščina ni vezana v cerkvenih zadevah na strogo izpolnjevanje

**V španjski poslanski zbornici** se je vršila minule dni zelo živahna debata o kubanski politiki. Poslanec Silvela je zelo hudo kritizoval vladno

prisilna delavnica.“ Oskrbovališča ubozih so Mindenheim itd. V naštetih krajih dobé ubozei potrebna živila. Ni to pametno? Vsakdo rad doda nekaj krajcarjev k občinski nakladi, da ima mir pred sitnimi berači, mej katerimi je marsikateri nevreden baraba. Le kak ubožec, ki je prišel sem po zdravje, je milosrčnosti slavnega občinstva priporočen ter ima napis na klobuku: „Ein armer blinder Kurgast.“ Kolesarjem je vožnja po ulicah, kjer je živahnejši promet, pod kaznijo do 60 mark prepovedana. Kakor sem videl, se ne brigajo dosti za tablice s to prepovedjo.

Že v poprejšnjih pismih sem omenil, da je na hišah in gostilnah zapisano, kje govoré francoski, angleški in italijanski. Danes sem na sprehodu po ulici „Hauptstrasse“ prav na koncu videl novo vilo in poleg francoskega in angleškega čital tudi ruski napis s cirilico: „Govarjat po ruski.“ Prav vesel sem bil, da Nemci štejejo tudi ruščino mej glavne svetovne jezike.

Vsako leto pride kdo iz Rusije ozdravljat svoje ude. Govoril sem z gospodom, ki se je pripeljal iz mesta Baku v Kavkazu. Pred nekaj tedni je jeden tukajšnjih izurjenih oblivačev (Bademeister) odpotoval v Moskvo, kjer je ruski zdravnik odprl zdravilišče po Kneippovi metodi. (Dalje sledi.)

politiko ter zahteval, da se vlada bolj briga za posamne dogodke na Kubi. Ministerski predsednik Canovas je odgovoril, da imajo zadnji dogodki na tem otoku značaj boja za neodvisnost. Vlada sicer pripozna, da bi postala Kuba žrtev drugih narodov, ako bi se ločila od svoje materine (?) države, toda v sedanjih razmerah je nemogoča vsaka večja akcija. Konečno je prebral ministerski predsednik jedno znanih brzojavk o zmagi (!) nad vstaši, da bi s tem potolažil nezadovoljno zbornico. V brzojavki se glasi, da se je vršilo v poslednjem času zopet več manjših bojev, v katerih so bili premagani vstaši z velikimi izgubami. Ako vlada meni, da bode še dolgo vodila za nos španjsko prebivalstvo s takimi poročili, se jako vara, kajti tudi taki, ki se ne pečajo s politiko, so prišli do prepričanja, da bi bili španjski vojaki že davno pohrustali vse vstaše, ako bi bili res izvršili toliko bojev z — velikimi izgubami na vstaški strani.

**Kolonija Madagaskar** provzroča Francozom velike preglavice. Ze pred nekaj tedni je v poslanski zbornici, kakor smo poročali, opozarjal neki poslanec vlado, naj nikar preveč ne zaupa hovaškemu rodu, ki ima sedaj največ vpliva na tem otoku. Vlada je takrat popolno prezrla ta opomin. Sedaj se je pa jasno pokazala resničnost poslančevih trditvev. Danes nam namreč poroča brzojav, da je hovaška četa pod vodstvom nekega princa svojega rodu izvršila veliko tatvino v arzenalu v Tananarivo, kjer je pobrala veliko množino francoskega orožja in streliva. Poleg tega so pa zasledili francoski častniki tajno družbo, ki je skrivoma zbirala posamne čete in nameravala dati duška svojemu sovraštvu nasproti Francozom. Vojaška posadka je sedaj sicer aretovala guvernerja in več hovaških častnikov ter je vlada proglasila obsedno stanje, vendar se je nadjati silovitega upora.

**O vstaji mej Druzi** v Hauranu poročajo listi nekatere podrobnosti, iz katerih je razvidno, da imajo ti veliko premoč, da toraj turški vladi ne bode lahko pomiriti razburjene duhove. Prvi pojav upora se je pokazal dne 15. junija, ko so napadli Drusi davčne eksekutorje in njih stražo obstoječo iz jednega častnika in 27 mož. Kako turški uradniki postopajo nasproti strankam, jasno je dovolj, toraj se ni čuditi, da so jih mirni toda v obilni meri zatirani prebivalci zapodili ter jim pokazali, da na tak način ne smejo več priti po vedno večji davek. Na to je odposlala turška vlada takoj 650 mož, da bi zasledovala napadovalce. Toda ti so jo zopet skupili in morali takoj pobrati kopita. Ti dve zmagi sta osrčili še ostale prebivalce, da so prijeli za orožje ter so pripravljeni za vsak boj. Oborožena četa šteje sedaj 7—8000 mož in ji bodo turški vojaki kaj težko kos, ker jih ovirajo neugodne krajevne razmere. Turška vlada bi bila že davno lahko uvidela, da sila več škoduje nego koristi.

## Slovstvo.

**Glavna skupščina Matice Hrvatske.**

Iz Zagreba, 30. jun.

Ko se je pred 19 leti preosnovala „Matica Ilirska“ v „Matico Hrvatsko“, se nismo nadjali, da bode tako hitro napredovala, kakor se je to v tem kratkem času zgodilo. Da je napredek „Matice Hrvatske“ ogromen, more se razsoditi po številu izdanih knjig, katerih število je z letošnjo izdajo doseglo že jeden milijon komadov. To veliko število je za naše odnose zares značilno, če pomislimo v kako žalostnih političnih okolištinah se nahajamo v zadnjih letih. Ob enem pa nas ta pojav bodri, da ima narod hrvatski bodočnost, kajti ta delavnost na književnem polju pokazuje, da je narod hrvatski zdrav in podjeten, pa da bode tudi na političnem polju dosegel svoj cilj v kljub vsem zaprekam od poznate strani.

Letošnji glavni skupščini je predsedoval podpredsednik Evgen Tomić mesto polnega predsednika Tade Smičiklasa. V skupščino se je zbralo mnogo odličnih članov, posebno književnikov, katere je predsednik pozdravil s kratkim ali jednatim govorom; potem pa je društveni tajnik Ivan Kostrenčić pročitaval pomljivo sestavljeno poročilo o delovanju društva v preteklem letu. Najpoprej je omenil dobročinitelje tega društva, posebno še Mihela Babića, ki je vse svoje znatno premoženje zapustil v narodne svrhe, potem Vladislava Kukuljevića Sakcinskega, ki je utemeljil za „Matico Hrvatsko“ poklado od 4000 goldinarjev. Posebno za-služna za „Matico Hrvatsko“ se je izkazala tudi



udova Julija Bogovičeva, ki je društvu odstopila mnogo rokopisov in dragocenih knjig pokojnega Mirka Bogovića, znamenitega hrvatskega pisatelja.

Za prošlo leto so dobili članovi „Matica“ desetero knjig, dočim je enajsto, namreč Sofoklove tragedije, izdala tudi „Matica“, pa jo morejo članovi le ceneje dobiti nego se prodaja po knjigarnah. Letošnjih knjig se nahaja en del že v tisku. Tako se izda letos četrti del „Iz bilinskega svijeta“ od dr. Stefana Gjurašina in zadnji zvezek zgodovine srednjega veka od prof. Fr. Vale. Novi vek se izda v štirih letih ter bode vsa zgodovina obsegala 12 knjig v 15 zvezkih. Letos se izda tudi: „Razvitek francoske drame do najnovejšega časa“ od prof. J. Adamovića. Potem izda „Matica“ tudi v prevodu nekoliko najboljših ruskih pripovedi od Martina Lovrenčevića; od domačih pisateljev pa se izdajo spisi pokojnega dr. Ivana Dežmana po redakciji dr. Fr. Markovića.

Med leposlovnimi knjigami pride na svetlo zvezek „izbranih pesnij“ H. Badalića; potem „Moji znanci“ pripovedi iz istrijskega življenja od Eugena Kumičića; od Većeslava Novaka pripoved pod imenom „Nikola Baretić“. Iz bosenskega življenja pa izdasta Osman Hadžić in Ivan Miličević nekaj pripovedi pod naslovom: „Na pragu novega časa“.

Od latinskih klasikov izda „Matica“ letos Virgilijeva dela, iz svetske literature pa nekoliko spisov glasovitega angleškega pisatelja Th. B. Macanlaya. Tudi izide letos prvi zvezek narodnih pesnij, katere dobe društveniki mnogo ceneje, nego se bodo prodajale po bukvarnah. Kakor je videti, bode tudi letošnji dar „Matica Hrvatske“ prav obilen in zanimiv, pa se zategadelj naj oglašajo tudi Slovenci v mnogem številu pri tem društvu, kajti knjige, ki se dobe za tri goldinarje, vredne so gotovo še enkrat toliko, a glavno je to, da je berilo zdravo in ne natrošeno z raznimi krivimi nazori, katerih so dela drugih literatur, posebno francoska in nemška, kar prenapolnjena.

V prošlem letu je imela „Matica“ 11.509 članov; od teh je bilo utemeljiteljev 1553 in letnih 9956. Knjig je izdala „Matica“ 12.000 v 108.000 komadih. Stroški so se pokrili popolnoma s tekočimi dohodki.

Dohodki „Matica“ so iznašali v prošlem letu 43.013 for. 14 novč. Od teh se je potrošilo na knjige 39.928 for. 55 novč. Glavnice je imela „Matica“ koncem leta brez hiše 40.786 for. 82 novč. Zaklada za podpiranje pisateljev, njih udov in sirot je dosegla svoto od 5758 for. 62 novč.

Zaklade, s katerimi upravlja „Matica“, so ti-le: Zaklada grofa Ivana Draškovića, ki je imela koncem leta 31.370 for. 54 novč.; zaklada Dušana Kotura 4421 for. 39 novč.; zaklada Weber-Tkalčevića 7060 for. 91 novč. ter zaklada Terezije Tomasičeve 500 for. Vse premoženje „Matica“ iznaša tedaj 89.898 for. 28 novč. Temu premoženju se ima prišteti tudi društvena hiša vredna 90.000 for. in še nekoliko manjih zaklad.

V zadnjih devetnajstih letih je izdala „Matica“ za svoje knjige 420.000 for., a glavnico povečala za 150.000 for. Izdano je bilo do zdaj 163 del v jednom milijonu tiskanih komadov. Da je „Matica“ tako sijajno napredovala, ima največ zaslug neutrudljivi odbor njen, potem izvrstni njeni pisatelji in naši časopisi ter poverjeniki, ki so zbirali društvene. Iz vsega se pa vidi, kako je hrvatski narod požrtvoven za koristna podjetja, pa se je nadjati, da ostane tak tudi v bodoče, kajti v tem se pokaže tudi duševna moč hrvatskega naroda, in dokler vstraja leži vsaj v dosedanem obsegu, ni se nam bati pogina, če tudi na nas pritiskajo od vseh strani.

Poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem na povoljno znanje in potem izvoljen ves stari odbor per acclamationem zopet za bodoče leto.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. julija.

(Promocija.) Gosp. Jožef Gruden, kapelan mošenjski in zakristan na Brezji, je z odliko opravil včeraj zadnji rigoroz in bil danes na graškem vseučilišču promoviran doktorjem bogoslovja. — Cestitamo!

Najbolje priporočena  
za preskrbljenje vseh  
v **kurznem listu**  
zaznamovanih  
menic in vrednostij

(Osebnosti.) „Wiener Zeitung“ poroča: Pravedni minister je imenoval okrajnega sodnika v Kamniku, g. Julija Polca svetnikom deželnega sodišča, ki ostane načelnik okrajnega sodišča na sedanjem mestu, in svetniškega tajnika gosp. Karola Wengera svetnikom deželnega sodišča v Ljubljani.

(Dnevni red) XIX. seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dne 11. julija 1896 l. ob 1/2 9. uri dopoldne. 1. Branje deželno-zborskega zapisnika XVIII. seje dne 9. julija 1896. 2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva. 3. Ustno poročilo fin. odseka o dogovoru, ki je skleniti med deželnim odborom kranjskim in c. kr. deželno komisijo za agrarske operacije glede nastavljenja zemljemerskega osebja za agrarske operacije. 4. Ustno poročilo fin. odseka glede iz državnih sredstev deželi Kranjski povodom potresa dovoljenega 3% posojila v znesku 1.500.000 gld. 5. Ustno poročilo finančnega odseka glede dovoljevanja triodstotnih posojil potrebnim posestnikom takih poslopij, ki jih je potres podrl ali poškodoval, iz svote 500.000 gld., ki se je dovolila deželi kranjski iz državnih sredstev. 6. Ustno poročilo finančnega odseka o najemu 450.000 gld. posojila v regulacijske namene mestne občine ljubljanske. 7. Ustno poročilo finančnega odseka glede dovolitve subvencije za zgradbo lokalne železnice iz Kranja v Tržič. 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji mestnega magistrata ljubljanskega, da sme za zgradbo topničarske vojašnice najeti posojilo do najvišjega zneska 400.000 gld. 9. Ustno poročilo finančnega odseka o samostalnem predlogu gospoda poslanca Ivana Hribarja o dogradnji ceste od Spodnjega Bernika v kranjskem okraju do Vodice v kamniškem okraju. 10. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah in sicer: a) paznikov prisilne delavnice za zgradbo še jedne pazniške hiše; b) Jakobine Lukesch, vdove okrožnega zdravnika v Grosupljem, za dovolitev pokojnine in vzgojnih doneskov; c) podobčine Vodice za podporo za popravilo občinske poti od Vodice do Rupnika; d) Engelberta Bussbacha, bivšega okrožnega zdravnika v Cirknici, za dovolitev pokojnine; e) Josipine Preinich, vdove deželnega blazniškega zdravnika, za dovolitev vzgojnih doneskov; f) Marije Fréyer, vdove muzejskega kustosa, za miloščino; g) rektorata c. kr. Karol Francovega vseučilišča v Graecu za podporo za prosto omizje; h) prebivalcev vasi Spodnji Turjak, Ščurke in Zelimlje za podporo v svrhu poglobočenja potoka Zelimljice; i) Marije Ivane, prednice ubogih šolskih sestra v Šmihelu pri Novem mestu za nagrado; k) Andreja Klemenca, posestnika v Planini pri Logatcu, za podporo, ker mu je poginilo več govedi; l) vasi Plavški Rovt nad Jesenicami za podporo za napravo nove občinske poti; m) Ane Novak, učiteljske vdove, za podporo. 11. Ustno poročilo upravnega odseka o poročilu deželnega odbora, s katerim se predloži načrt zakona o vožnji s kolesi. 12. Ustno poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu gospoda poslanca Ivana Hribarja in tovarišev glede ustanovitve deželne zavarovalnice proti požaru, toči in živinskih boleznim. 13. Tajna seja.

(Poskušen samomor.) Včeraj se je v šentpeterski vojašnici v glavo vstrelil desetenik Fr. Strencelj. Samomorilec je težko ranjen, tako da bo težko okreval.

(Zaprli so) optika, Jos. Filipa Goldstein-a, ki je imel svojo prodajalnico „pod Trančo“. Obdolžen je nenravne hudobije po § 128 kazenskega zakonika.

(Od Sv. Ane nad Tržičem.) 5. julija. Komaj se bote še spominjali, da smo 14. decembra leta 1895 poročali o občinski volitvi, ki se je pri nas 10. decembra vršila. Takrat je mogočni rudniški vodja Simon Rieger s svojimi prisiljenimi privrženci kljub vsemu nasilju imenitno propadel. In vendar smo kljub zmagi volili župana še le pretečeni teden. Zakaj? Naš Šimen je napravil — rekurz, pa je zopet — „skozi padel“ in tako imamo sedaj svojega župana Jakoba Pernuš-a, ki bo tudi Šimnu in Malnar-u in Born-u županil. Hvala Bogu! Večkrat nam slaba poje, toda kljub temu se ne strašimo in včasih zmagamo, če je tudi vse zoper nas. Zmaga bi bila vedno naša tudi v boju, ki se bije z Bornom za planine, zmagali bi bili že davno v boju za „pot skozi Bornovo“ in za popolnoma nepotrebno „preložitev okrajne ceste v Kovorju“ bi se ne vrglo

25—30.000 gld. v globoki jarek, ako bi dotične oblasti postopale — nepristranski. Saj mi ne zahtevamo nobene protekcije, ampak samo — pravico, ki nam gre po božjih in človeških postavah.

(Darovi.) Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: C. g. Anton Hočevar župnik brezoviški kot nagrado najboljšemu dijaku monsign. Jeranove dijaške mize 3 gld., za dva dijaka pa 2 gld. — C. g. Martin Narobe, župnik iz Zapog 5 gld. — G. dr. Vinko Gregorič, dež. primarij za julij 2 gld. — C. gosp. Prim. Peterlin, duhovnik v Velikih Poljanah 2 gld. — C. g. Al. Gašperšič, župnik iz Marezige v Istri 2 gld. — G. Jož. Levičnik, učitelj in posestnik v Železnikih 1 gld. — G. J. Müller, kaplan v Polji 5 gld. — C. g. Jan. Teran, župnik v Ljubnem 3 gld. — Prijateljska družba 2 gld. — Za pokojnega kanonika Jerana spomenik: C. g. Jan. Teran 2 gld. — Za pok. kanonika Kluna spomenik: C. g. Simon Pristov, beneficijar v St. Vidu 5 gld. — Bog obilno plačuj blagim dobrotnikom!

(Tamburaši iz zagrebške okolice) napravijo danes zvečer ob osmih v gostilni „pri Lloyd“ tamburaški koncert. — Nedavno so tamburaši-seljaki z lepim vspehom koncertovali v Opatiji.

(Truplo vtopljenе hčere) nadzornika v prisilni delavnici, g. Pavločič-a, so včeraj dobili v Mostah.

(Zdravje v Ljubljani) od 28. junija do 4. julija: Število novorojencev 15, umrlih 15; med njimi za jetiko 3, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 11. Med njimi je 1 tujec in 1 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 1, za škariatico 4, za vrtico 11, za trachom 1, za varicello 1.

\* \* \*

(Goriške novice.) Zadnja številka „Folium Periodicum“ javlja, da je odslej prepovedano tujim nepoznanim duhovnikom maševati v cerkvah goriške in tržaške škofije, ako ne pokažejo „celebret“. — V goriškem dijaškem semenišču in v Alojzijeviskih prirediteli so gojenci v praznik svet. Cirila in Metoda konecletne veselice. — Bolško starešinstvo je imenovalo soglasno častnim tržanom blag. g. Alfreda grofa Coronini. — Na c. kr. gimnaziji v Gorici završe šolsko leto v soboto. — Pri židovskem pokopališču so našli mrtvo ženo v potoku Vertobjici. Nesreča, ali...

(Iz Trsta) 7. julija: V nedeljo je napravilo politično društvo „Edinost“ svoj občni zbor, ki je bil pa — razpuščen. O poročilu tajnikom se je namreč razvil živahen razgovor, katerega se je udeležil tudi državni poslanec Spinčič, ki je v obširnem govoru pojasnoval na podstavi statističnih podatkov, koliko so v zadnjih 40 letih napredovali Italijani na Primorskem na račun in škodo Slovencev in Hrvatov. V tem govoru je našel vladni zastopnik povod, da je zbor razpuštil, zlasti zato, ker so poslušalci demonstrativno ploskali državnemu poslancu Spinčiču. Vladni zastopnik je zahteval, da mu je moral Spinčič narekovati doslovno konec svojega govora, kar je ta seveda rad storil z željo, naj primernim potom vlada te besede dá na vednost tudi na najvišjem mestu. — Kakor se čuje, zasede novoimenovani tržaški škof monsignor Andrej Marija Sterk stolico sv. Justa meseca avgusta. — Minuli ponedeljek je došel na Lloydovem parniku iz Zadra v Trst prevz. nadbiskup zadarski Juraj Rajčević ter se nastanil v zavodu „Notre Dame de Sion“. — „Slovanska čitalnica“ v Trstu ima 18. t. m. izredni občni zbor, na katerem je čitalničarjem voliti novega predsednika. — Veselica, katero je preteklo nedeljo priredilo „Slovansko pevsko društvo“ v Trstu, se je vršila ob obilni udeležbi naroda.

\* \* \*

(Iz Rimskih Toplic.) V četrtek zjutraj je tukaj 18—20 letna deklica, ki se je iz Celja peljala, iz kurirnega vlaka skočila, ne da bi se bila poškodovala. Vstala je in šla dalje, samo nekaj moke in riža je raztresla. To je gotovo čudno.

(Iz Zagreba) se poroča, da je 5. t. m. obiskala okolico mesta Belovara grozna nevihta. V obsegu 50 km je pokončala debela toča vse poljske pridelke in sadno drevje. Več sto oseb je ranjenih in mnogo živine ubite. Katastrofa je zadela 10 večjih in 30 manjših vasi. Med gromom in bliskom se je pa nad Belovarom utrgal oblak ter preplaval vse

Menjalnica bančnega zavoda

**Schelhammer & Schattera**

Wien,

I. Bezik,

Stefansplatz  
Nr. 11, Parterre.



mesto. Toplomer je padel do ničle. Žitno polje je tako razbito, da skoro ni sledu več kakega žita. Nad 30.000 duš je prizadeto po tej grozni nesreči.

## Društva.

(Občni zbor „Glasbene Matice“) se vrši jutri v soboto ob osmih zvečer — ne ob 6. uri, kakor je bilo prvotno naznanjeno — in sicer v društvenih prostorih. Križevniške ulice številka 12. — Vspored: 1. Pozdrav predsednikov; 2. poročilo društvenega tajnika; 3. poročilo blagajnikovo; 4. poročilo in sklepanje o vredbi plač in penzije učiteljskega osebja „Glasbene Matice“; 5. volitev predsednika in volitev odbora; 6. posameznosti.

(Družbi svet. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden darovali: Litijske Slovenke 200 gl. pokroviteljine; litijsko-šmartinske Slovenke 100 gl. pokroviteljine; „Narodna družba v spomin pokojnemu dijaškemu očetu Luki Jeranu“ 10 gl.; „Vesela družba v mlinu“ 12 gl. 39 kr.; č. g. Fr. Jeršič, vpok. župnik pod Sentjurjem v Izlakah, 2 gl.; iz nabiralnika v Svetinovi gostilni v Zirovnici 16 gl., nabranih večinoma ob zborovanju katol. slov. društva za radovljiški okraj; g. prof. M. Pletersnik 5 gl.; č. gosp. dr. Ivan Svetina 3 gl. mesto udeležbe pri vrtni veselici šentpeterskih podružnic; dva Notranjca 10 gl. za velikovsko šolo mesto kresa v čast sv. bratoma; ženska podružnica v Kranju 74 gl.; g. Andrej Mesar iz Livka pri Kobaridu 31 gl.; po g. Mat. Senčarju akad. podružnica v Gradcu 100 gl. pokroviteljine z geslom: „V slogi je moč!“ č. g. mariborski bogoslovci za šolsko leto 1895/6 100 gl. pokroviteljine št. 2 z geslom: „Ciril-Metodov duh Slovence vse prešini, — Da zvesto vdan bo vsak Bogu in domovini!“ nadalje so isti zložili 5 gl. 50 kr. na god sv. bratov za velikovsko šolo. — Družbina zavetnika sv. Cirila in Metoda naj izprosita nebeškega blagoslova vsem prijateljem mladine, ki so kaj darovali o njunem godu za našo družbo!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Posojilnica v Zagorju ob Savi) je imela lansko leto prvo polletje svojega poslovanja 17.348 kron vlog in 15.200 kron posojil, tedaj prometa 32.548 kron; letos na prvo polovico 30.594 kron branilnih vlog in 25.370 kron posojil, prometa 55.964 kron, torej 23.416 kron več nego lani.

(Narodna čitalnica v Ptui) priredi v nedeljo, dne 19. t. m. tamburaški koncert z gledališko predstavo: „Hudobni duh Lumpacij Vagabund“ ali zanikerna trojica. Čarobna burka v treh dejanjih. Spisal J. Nestroy, poslovenil J. Alešovec. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ob lepem vremenu se vrši vse na čitalniškem vrtu, drugače v notranjih prostorih.

## Telegrami.

**Gmunden**, 10. julija. Presvetli cesar je obiskal danes dopoldne hanoveransko kraljico in nadvojvodo kumberlandskega. Ob 7. uri zvečer se je odpeljal cesar iz Gmundena.

**Budimpešta**, 10. julija. „Bud. Corr.“ poroča: Ministerski predsednik baron Banffy ter ministri Lukasz, Daniel in Daranyi odpotujejo 15. t. m. na Dunaj, koder se nadaljuje razprava o pogodbi z Ogersko.

**Pariz**, 10. julija. Poslanska zbornica je nadaljevala v včerajšnji seji razpravo o načrtu zakona glede direktnih davkov. Podrobna razprava se je pričela pri členu II., ki določa povišanje davka na obdelano zemljišče na 4½ odst. Zbornica je to določbo zavrgla z 268 proti 258 glasovom. Poročevalec je pojasnil, da bode ta korak zbornice

provzročil primanjkljaj 19 milijonov, ter zahteval, naj se načrt vrne odseku.

**Marselj**, 10. julija. Iz Madagaskarja došla poročila javljajo, da je v vseh okrajih, katere so zasedli uporniki, proglašeno obsedno stanje.

**London**, 10. julija. V spodnji zbornici je naznanil včeraj podtajnik Curzon odgovor grške vlade na vprašanje evropskih vele-vlastij glede indirektné podpore kretanskim vstašem.

## Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarnja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in kr. Viskosti prejasne gosp. prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje **Štefanije**. **Steklenica velja 20 kr. 126 (50—20) 6**

## Umrli so:

7. julija. Jožef Baydek, posestnikov sin, 10 let, Na Stolbi št. 6, vnetje možganske mreže.

8. julija. Frančiška Vidmar, delavka, 24 let, Dunajska cesta 41, pljučna tuberkuloza. — Avgustina Dolenc, šivilja, 40 let, Kravja dolina 11, sušica možgan.

9. julija. Dorica Tomec, sirota, 6 let, Kolodvorske ulice 20, je v čreslu utonila.

## Tujci.

8. julija.

Pri **Slonu**: Barbo z Dolenjskega. — Langer iz Bršlina. — Jelinek, Boller, Elbogen, Neuroth, Kohn, Liebel, Goldmann, Demalk, Tauher, Goldschmidt z Dunaja. — Devetak iz Kobarida. — Rau iz Norimberke. — Barrean iz Bollendorf-a. — Lloyd, Romanin, Bubak iz Trsta. — Löbl iz Prage. — Orešek iz Črnomlja. — Lilly iz Berolina. — Sigler, Waegner, Eckert iz Monakovega. — Butscher iz Kamnika. — Jeglič iz Idrije.

Pri **Malicu**: Schwegl z Dunaja. — Berg iz Mokronoga. — Moser, Fischer, Glas, Stuböck, Schild z Dunaja. — Brenner iz Stuttgart-a. — dr. Dreo iz Postojine. — Lajos iz Budimpešte. — Schrey iz Trsta. — Winterhalter iz Maribora.

Pri **Lloyd**: John iz Trsta. — Stanič iz Hardek-a.

Pri **bavarskem dvoru**: Kos iz Novega Mesta. — Dobrin iz Tržiča.

Pri **avstrijskem caru**: Gjuriš iz Belovara. — Bohteršič iz Srednje Vasi. — Strehovec od Sv. Gregorja.

## Meteorološko poročilo.

| Dan | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura po Celziju | Vetrovi   | Nebo        | Mokrina v 24. urah v mm. |
|-----|----------------|------------------------|------------------------|-----------|-------------|--------------------------|
| 9   | 9. zvečer      | 737.3                  | 22.6                   | sl. jzab. | jasno       |                          |
| 10  | 7. zjutraj     | 737.6                  | 18.2                   | sr. jvzh. | jasno       | 0.0                      |
|     | 2. popol.      | 736.3                  | 30.1                   | "         | skoro jasno |                          |

Srednja večerajšna temperatura 23.1° in za 3.5° nad normalom.

**Koverta s firmo**  
priporočila  
**Katoliška Tiskarna**  
po nizkej ceni.

Št. 20.408.

## Razpis.

478 3—2

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjeno je službeno mesto **blagajničnega praktikanta**, za katero je določen **adjutum 480 gl. na leto**.

Kdor hoče za to službo prositi, mora dokazati splošno vsposobljenost, starost, znanje jezikov in osebne razmere, ter da se je izsolal na višjem gimnaziju ali na višji realki, oziroma na zavodu jima enakem.

Kdor službo dobi, je zavezan narediti izpit iz državnega računarstva in blagajniški izpit v dveh letih po nastopu službe.

Prošnje, opremljene z omenjenimi dokazili, vložiti je do

**dne 30. julija letos**

pri podpisnem magistratu.

**Mestni magistrat ljubljanski,**

30. dan junija 1896.

## Dunajska borza.

| Dne 10. julija.                                |                |
|------------------------------------------------|----------------|
| Skupni državni dolg v notah                    | 101 gl. 75 kr. |
| Skupni državni dolg v srebru                   | 101 " 70 "     |
| Avstrijska zlata renta 4%                      | 123 " 40 "     |
| Avstrijska krona rent 4%, 200 kron             | 101 " 20 "     |
| Ogerska zlata rent 4%                          | 122 " 75 "     |
| Ogerska krona rent 4%, 200 kron                | 99 " 45 "      |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.         | 958 " — "      |
| Kreditne delnice, 160 gl.                      | 355 " 50 "     |
| London vista                                   | 119 " 80 "     |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. | 58 " 75 "      |
| 20 mark                                        | 11 " 73 "      |
| 20 frankov (napoleonador)                      | 9 " 51 "       |
| Italijanski bankovci                           | 44 " 45 "      |
| C. kr. cekini                                  | 5 " 65 "       |

| Dne 9. julija.                              |               |
|---------------------------------------------|---------------|
| 4% državne srečke l. 1854, 250 gl.          | 144 gl. — kr. |
| 5% državne srečke l. 1860, 100 gl.          | 156 " 50 "    |
| Državne srečke l. 1864, 100 gl.             | 189 " — "     |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron  | 99 " 35 "     |
| Tisine srečke 4%, 100 gl.                   | 139 " — "     |
| Dunavske vravnave srečke 5%                 | 126 " 25 "    |
| Dunavsko vranavno posojilo l. 1878          | 107 " 60 "    |
| Posojilo goriškega mesta                    | 112 " — "     |
| 4% kranjsko deželno posojilo                | — " — "       |
| Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% | 99 " 25 "     |
| Priporočila obveznice državne železnice     | 223 " 75 "    |
| " " " " " " " " " "                         | 169 " 85 "    |
| " " " " " " " " " "                         | 129 " 20 "    |
| " " " " " " " " " "                         | 99 " 50 "     |

|                                                   |                |
|---------------------------------------------------|----------------|
| Kreditne srečke, 100 gl.                          | 198 gl. 25 kr. |
| 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.          | — " — "        |
| Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.        | 18 " — "       |
| Rudolfove srečke, 10 gl.                          | 22 " 50 "      |
| Salmove srečke, 40 gl.                            | 70 " — "       |
| St. Genois srečke, 40 gl.                         | 69 " — "       |
| Waldsteinove srečke, 20 gl.                       | 61 " — "       |
| Ljubljanske srečke                                | 22 " — "       |
| Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.            | 156 " 75 "     |
| Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. | 3387 " 50 "    |
| Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.                 | 412 " — "      |
| Akcije južne železnice, 200 gl. sr.               | 103 " — "      |
| Dunajskih lokal. železnice delniška družba        | 61 " — "       |
| Montanska družba avstr. plan.                     | 78 " 30 "      |
| Trboveljska premogarska družba, 70 gl.            | 159 " — "      |
| Papirnih rubljev 100                              | 126 " 87 "     |

**Nakup in prodaja**  
vsaakovretnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.  
**Kavarovanje** za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobika.  
Kalautna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba  
**„MERCUR“**  
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

**Pojasnila** vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosede kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti  
**nalozhen glavnic.**